

Lovforslag nr. L 189. Fremsat den 3. april 2002 af skatteministeren (Svend Erik Hovmand)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om afgift af lønsum m.v.

(Fritagelse for fri folkeoplysende virksomhed og undervisning i børnehaveklasse og 1. – 10. klasse)

§ 1

I lov om afgift af lønsum m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 674 af 15. september 1998, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 1299 af 20. december 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Afgiftspligten efter stk. 1, 1. pkt., omfatter ikke virksomhedens aktiviteter vedrørende:

1) Folkeoplysende voksenundervisning og frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, jf. afsnit I i folkeoplysningsloven.

- 2) Undervisning i børnehaveklasse og 1. - 10. klasse, når der hertil modtages statslige tilskud.
- 3) Udlejning og bortforpagtning af fast ejendom.
- 4) Persontransport, når transporten sker direkte til eller fra udlandet.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft 1. juli 2002.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er for det første at lønsaumsafgiftsfritage den frie folkeoplysende virksomhed, således som denne er defineret i afsnit I i folkeoplysningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 924 af 5. oktober 2000, for at skabe en ligestilling mellem alle folkeoplysende foreninger, der tilbyder folkeoplysende voksenundervisning og frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, samt for det andet at fritage frie grundskoler og frie kostskoler, der udfører undervisning på folkeskoleniveau, nemlig undervisning indenfor børnehaveklasse og 1. - 10. klasse.

Herudover foreslås en præcisering af den indledende tekst der angiver, hvilken virksomhed der ikke omfattes af afgiftspligten.

2. Den frie folkeoplysende virksomhed

Den gældende lovgivning fritager kun en del af den frie folkeoplysende virksomhed – nemlig amatør-sport. Indtil for nylig har den resterende del af den frie folkeoplysende virksomhed heller ikke betalt lønsaumsafgift, idet de offentlige tilskud hertil har ligget på over 50 procent af driftsomkostningerne. Den blev derfor betragtet som en del af den offentlige sektor, der er fritaget for lønsaumsafgift. Der har således hidtil været en faktisk ligestilling af den frie folkeoplysende virksomhed efter folkeoplysningslovens afsnit I.

På grund af blandt andet faldende offentlige tilskud er det imidlertid blevet vanskeligt for nogle af de folkeoplysende foreninger at holde tilskudsprocenten over de 50. Det betyder, at foreningerne bliver lønsaumsafgiftspligtige, fordi de herefter betragtes som en del af den private sektor.

For at genoprette ligestillingen af den frie folkeoplysende virksomhed foreslås det, at den frie folkeoplysende virksomhed fritages for at betale lønsaumsafgift uanset størrelsen af de offentlige tilskud.

3. Undervisning på folkeskoleniveau

Langt hovedparten af de frie grundskoler og frie kostskoler, som har undervisning på et niveau svarende til folkeskolen (børnehaveklasse og 1. - 10. klasse), betaler i dag ikke lønsaumsafgift, idet de får offentlige tilskud der udgør over 50 pct. af driftsomkostningerne.

Imidlertid har visse skoler – ligesom de folkeoplysende foreninger nævnt ovenfor – problemer med at opretholde en så høj tilskudsprocent. Der er derfor enkelte skoler, der nu betaler lønsaumsafgift.

Forslaget sikrer, at skoler, hvis virksomhed består i undervisning svarende til folkeskolens, og som får statslige tilskud hertil i henhold til lovgivningen om frie grundskoler og frie kostskoler, ikke skal betale lønsaumsafgift og således ligestilles med offentlige skoler på dette område.

Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes at medføre et provenutab for staten på ca. 5½ - 6 mio. kr. årligt, under forudsætning af uændret tilskudsstruktur m.v. Herunder forventes forslaget om fritagelse for betaling af lønsaumsafgift for den frie folkeoplysende virksomhed at medføre et provenutab på ca. 5 mio. kr., og forslaget om fritagelse for undervisning i børnehaveklasse og 1. - 10. klasse ca. ½ - 1 mio. kr. For 2002 bliver provenutabet på ca. 1,5 mio. kr.

Det skal bemærkes, at falder tilskuddene til aftenskolerne væsentligt vil sådanne reducerede tilskud isoleret set, og med en uændret lønsaumsafgiftslov, betyde et væsentligt merprovenu til staten som følge af, at alle aftenskolerne vil skulle betale lønsaumsafgift. Det er generelt vanskeligt at skønne størrelsen af dette merprovenu, men det kan med betydelig usikkerhed vurderes at være i størrelsesordenen 35 mio. kr. Gen-nemførelse af nærværende lovforslag vil neutralisere et sådant merprovenu.

Administrative konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have nævneværdige administrative konsekvenser hverken for staten eller for foreninger og skoler.

Forslaget berører ikke virksomheder, og det har derfor ikke været aktuelt at anvende test- eller fokuspanel.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Lønsumsafgiften er ikke EU-reguleret.

Høring

Forslaget kan ses på Skatteministeriets hjemmeside www.skat.dk. Forslaget vil blive sendt til ekstern høring efter fremsættelsen og alle høringssvar vil blive offentliggjort på Skatteministeriets hjemmeside.

Samlet vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser	Negative konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for staten		Forslaget vedr. den frie folkeoplysende virksomhed skønnes at medføre et provenutab på ca. 5 mio. kr., og forslaget om undervisning i børnehaveklasse og i 1.- 10. klasser ca. ½ - 1 mio. kr.
Administrative konsekvenser for staten og foreninger og skoler	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovområdet er ikke EU-reguleret	

*Bemærkninger til de enkelte bestemmelser**Til § 1**Til nr. 1*

Det foreslås for det første, at lønsumsafgiftslovens § 1, stk. 2, nr. 1, ændres, således at den frie folkeoplysende virksomhed, der får offentlige tilskud m.v. efter folkeoplysningsloven, jf. folkeoplysningslovens afsnit I, fritages for betaling af lønsumsafgift uanset tilskuddets størrelse.

Den frie folkeoplysende virksomhed kan deles op i folkeoplysende foreninger, der tilbyder folkeoplysende voksenundervisning og folkeoplysende foreninger, der tilbyder frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde. Fælles for foreningerne er, at de ikke må oprettes i kommercielt øjemed, og eventuelt overskud, skal tilfalde den folkeoplysende forening til anvendelse inden for folkeoplysningslovens område.

Den folkeoplysende voksenundervisning omfatter ud over almindelig undervisning også studiekredse og foredragsvirksomhed, hvortil der er knyttet deltagerbetaling, samt debatskabende aktiviteter. Omfattet er ikke formelt kompetencegivende undervisning. Langt den overvejende del af foreningerne, der tilbyder folkeoplysende voksenundervisning, er i dag omfattet af

fritagelsesbestemmelsen i lønsumsafgiftslovens § 2 a, nr. 2, idet de offentlige tilskud overstiger 50 pct. af driftsomkostningerne.

Imidlertid er de offentlige tilskud til den folkeoplysende voksenundervisning (typisk aftenskoler) faldet gennem de senere år, og nogle aftenskoler er kommet under de 50 procent i tilskud og skal dermed betale lønsumsafgift. Det må endvidere antages at – på grund af faldende offentlige tilskud - flere og flere aftenskoler er i fare for at komme under de 50 procent. De faldende tilskud betyder i sig selv, at egenbetalingen stiger. Når tilskudsprocenten falder til under 50, og der derfor skal betales lønsumsafgift, betyder dette en yderligere stigning i egenbetalingen. Denne udvikling kan i værste fald true overlevelsen af den folkeoplysende voksenundervisning i nogle af de kommuner, hvor tilskuddene falder mest.

Det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde omfatter idræt samt idébestemt og samfundsendagerende børne- og ungdomsarbejde, hvortil der er knyttet deltagerbetaling.

Af de omkring 15.000 folkeoplysende foreninger inden for det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde udgøres den overvejende gruppe af godt 8.000 idrætsforeninger. Endvidere er der tale om spejder-

grupper, politiske og religiøse foreninger, fritids- og ungdomsklubber samt musik, teater m.v. Den største gruppe af disse foreninger, nemlig idrætsforeningerne, betaler i dag ikke lønsumsafgift, idet amatøridræt er fritaget for betaling af afgift efter lønsumsafgiftslovens § 1, stk. 2, nr. 1. Også religiøse foreninger er fritaget i henhold til lovens § 2 a, nr. 1. Af øvrige foreninger der omfattes af denne gruppe er spejdere og fritids- og ungdomsklubber m.fl., hvoraf kun meget få i dag betaler lønsumsafgift, idet de får offentlige tilskud på over 50 procent af driftsudgifterne, og derfor i henhold til lovens § 2 a, nr. 2, er afgiftsfritaget, som »virksomhed, der overvejende finansieres af offentlige midler«.

Det foreslås på denne baggrund, at fri folkeoplysende virksomhed, som gennemføres og modtager offentlig støtte m.v. i henhold til folkeoplysningslovens afsnit I, fritages for betaling af lønsumsafgift. Som nævnt opnås på denne måde en ligestilling af alle former for fri folkeoplysende virksomhed. Da amatørsport omfattes af den foreslåede formulering er det ikke nødvendigt længere at nævne denne aktivitet særskilt.

For det andet foreslås det, at skoler, der tilbyder undervisning svarende til folkeskoleundervisningen, dvs. i børnehaveklasse og 1. - 10. klasse, fritages for at betale lønsumsafgift, såfremt der ydes statslige tilskud til undervisningen.

Langt størstedelen af de skoler, der har folkeskoleundervisning, betaler i dag ikke lønsumsafgift, idet de er afgiftsfritaget efter lønsumsafgiftslovens § 2 a, nr. 2, fordi de modtager offentlige tilskud på over 50 procent af driftsomkostningerne.

Imidlertid betaler ganske enkelte skoler lønsumsafgift, idet de har under 50 procent offentlige tilskud. Det vil sige, at over 50 procent af driftsomkostningerne finansieres ved hjælp af brugerbetaling og private tilskud.

Forslaget sikrer, at skoler, hvis virksomhed består i undervisning svarende til folkeskolens, og som får statslige tilskud hertil, uanset tilskuddets størrelse ikke skal betale lønsumsafgift og således ligestilles med offentlige skoler på dette område.

Endelig foreslås det, at 1. pkt. i § 1, stk. 2, omformuleres. Bestemmelsen fritager virksomhederne for at betale lønsumsafgift for de aktiviteter, som nævnes i nr. 1 - 3. Virksomheder, som både har afgiftsfritagne aktiviteter og afgiftspligtige aktiviteter, skal fordele lønsummen på de pligtige og frie aktiviteter (foretage en sektoropdeling). Denne sektoropdeling fremgår ikke helt klart af den gældende lovtæst, som derfor foreslås ændret således, at det præciseres, at afgiftsfritagelsen alene gælder de i paragraffen nævnte afgiftsfrie aktiviteter.

Forslagets stk. 2, nr. 3 og 4, svarer til gældende lovs stk. 2, nr. 2 og 3.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering***§ 1. ...**

Stk. 2. Afgiften efter stk. 1, 1. pkt., omfatter ikke virksomheder, der udøver aktiviteter vedrørende:

- 1) Amatørsport.
- 2) Udlejning og bortforpagtning af fast ejendom.
- 3) Persontransport, når transporten sker direkte til eller fra udlandet.

Lovforslaget

I lov om afgift af lønsum m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 674 af 15. september 1998, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 1299 af 20. december 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Afgiftspligten efter stk. 1, 1. pkt., omfatter ikke virksomhedens aktiviteter vedrørende:

- 1) Folkeoplysende voksenundervisning og frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, jf. afsnit I i folkeoplysningsloven.
- 2) Undervisning i børnehaveklasse og 1. - 10. klasse, når der hertil modtages statslige tilskud.
- 3) Udlejning og bortforpagtning af fast ejendom.
- 4) Persontransport, når transporten sker direkte til eller fra udlandet.«.

Til lovforslag nr. L 189. Skriftlig fremsættelse (3. april 2002)

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om afgift af lønsum m.v. (Fritagelse for fri folkeoplysende virksomhed og undervisning i børnehaveklasse og 1. – 10. klasse).
(Lovforslag nr. L 189).

Forslaget om fritagelsen for folkeoplysende virksomhed skal ses i lyset af, at faldende offentlige tilskud har bevirket, at nogle folkeoplysende foreninger, herunder specielt aftenskoler, ikke længere får offentlige tilskud svarende til over 50 procent af driftsomkostningerne, hvilket er betingelsen for at foreningerne kan anses for at tilhøre den offentlige lønsumsafgiftsfrie sektor. En gennemførelse af det af regeringen fremsatte lovforslag L 79 om ændring af støtte til folkeoplysende virksomhed vil bevirke, at den offentlige tilskudsprocent til den folkeoplysende voksenundervisning vil falde til under 50 procent.

Den gældende lov fritager kun en del af den frie folkeoplysende virksomhed – nemlig amatørsport – fra lønsumsafgiftsbetaling uanset størrelsen af offentlige tilskud. Forslaget om at udvide denne betingelsesløse fritagelse til at omfatte al folkeoplysende virksomhed betyder, at der sikres en ensartet behandling rent lønsumsafgiftsmæssigt af fri folkeoplysende virksomhed omfattet af Folkeoplysningsloven.

Det foreslås desuden at fritage undervisning i børnehaveklasse og 1. – 10. klasse for betaling af

lønsumsafgift. Langt hovedparten af skoler med undervisning på dette niveau betaler i dag ikke lønsumsafgift, idet de får offentlige tilskud på over 50 procent af driftsomkostningerne. Imidlertid har visse skoler – ligesom de folkeoplysende foreninger nævnt ovenfor – problemer med at opretholde så høj tilskudsprocent. Der er derfor enkelte skoler, der nu betaler lønsumsafgift.

Forslaget sikrer at skoler, hvis virksomhed består i undervisning svarende til folkeskolens, og som får statslige tilskud hertil i henhold til lovgivningen om frie grundskoler og frie køstskoler, ikke skal betale lønsumsafgift og således ligestilles de med offentlige skoler rent lønsumsafgiftsmæssigt.

Endelig indeholder forslaget en præcisering af, at virksomheder med både afgiftspligtige og afgiftsfrie aktiviteter skal fordele lønsummen på de pligtige og frie aktiviteter.

Forslaget skønnes at medføre et samlet prove-
nutab på ca. 5½ - 6 mio. kr., under forudsætning af uændret tilskudsstruktur m.v. Herunder forventes fritagelsen af folkeoplysende virksomhed at medføre et tab på ca. 5 mio. kr. og fritagelsen af undervisning i børnehaveklasse og 1. – 10. klasse et tab på ca. ½ - 1 mio. kr.

Den sene fremsættelse af forslaget skyldes, at den politiske afklaring først er opnået på nuværende tidspunkt.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets hurtige og villige behandling.